

Gemeente Elburg

BELEIDSREGEL EN UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN VERHAAL

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg,

gelet op de artikelen in de Algemene wet bestuursrecht, de Wet werk en bijstand/Participatiewet en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

overwegende dat het college gebruik wil maken van de bevoegdheid tot het verhalen van de kosten van bijstand;

besluit vast te stellen de volgende beleidsregel:

Beleidsregel en uitvoeringsvoorschriften Verhaal Wet werk en bijstand/Participatiewet gemeente Elburg.

Verhaal van bijstand

1. Burgemeester en wethouders maken gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand:
  - a. zoals neergelegd in paragraaf 6.5 van de Wwb/Participatiewet;
  - b. vervallen;
  - c. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;
  - d. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt;
  - e. tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind aan wie bijzondere bijstand is verleend;
  - f. op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voorzover bij het besluit op de bijstandsaanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien;
  - g. op de nalatenschap van de persoon indien:
    - 1° aan die persoon ten onrechte bijstand is verleend indien sprake is van een situatie als beschreven in de beleidsregel terugvordering artikel 4 onder a en e en artikel 4b. lid 1 onder a en c en voorzover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaatsgevonden;
    - 2° bijstand is verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht.

Behoudens in de gevallen als bedoeld in onderdeel g, ten tweede, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot verhaal zijn gemaakt, niet verhaald.

Geen verhaal

2. Buiten de gevallen aangegeven in artikel 1 van deze beleidsregel, vindt geen verhaal plaats.

Geheel of gedeeltelijk afzien van het nemen van een verhaalsbesluit

3. Burgemeester en wethouders zien af van het nemen van een verhaalsbesluit indien:
  - a. het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 25,00 per maand
  - b. daarvoor gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

4. In afwijking van artikel 1 van deze beleidsregel kunnen burgemeester en wethouders, op verzoek van degene op wie verhaald wordt, besluiten gedeeltelijk af te zien van verhaal van kosten van bijstand voorzover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:
  - a. redelijkerwijs te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
  - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen en
  - c. de vordering van de gemeente wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
5. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal treedt niet in werking voordat een schuldregeling als bedoeld in artikel 4 onder b. tot stand is gekomen.
6. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:
  - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in de artikel 4 genoemde voorwaarden a, b en c;
  - b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
  - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Beoordeling van mate van onderhoudsplicht

7. a. Bij de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht als bedoeld in artikel 1 sub c, d en e van deze beleidsregel, wordt de hoogte van de verschuldigde verhaalsbijdrage voor kind(eren) en de daarmee samenlopende partner vastgesteld overeenkomstig het forfaitaire systeem van de gemeente Elburg.
  - b. Het gestelde onder a. heeft uitsluitend betrekking op verhaalsvorderingen. Bij een verzoekschrift zal voor de aflossing van de achterstallige termijnen de resterende draagkrachtruimte volledig worden benut. Dit geldt ook indien op verzoek van de onderhoudsplichtige toch een betalingsregeling wordt aangeboden voor de verhaalsvordering.

Verhalen van rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud

8. Verhaal op grond van rechterlijke uitspraak
  - a. Indien een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek die uitvoerbaar is, niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak;
  - b. Het besluit tot verhaal wordt in dat geval bij brief medegedeeld aan degene op wie wordt verhaald, met de aanmaning het verschuldigde binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen;
  - c. Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn genoemd onder b tegen het besluit in verzet komen door een verzoekschrift aan de rechtbank. Het verzet kan niet gegrond zijn op de bewering dat de uitkering tot onderhoud ten onrechte is opgelegd of onjuist is vastgesteld. Indien tijdig verzet is gedaan wordt de invordering eerst voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond verklaard.
  - d. Indien aan de aanmaning geen gevolg wordt gegeven vordert het college het verschuldigde in bij dwangbevel, met uitsluiting van degene die de bijstand ontvangt;
  - e. Het dwangbevel levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke

Rechtsvordering tenuitvoergelegd.

Wijziging door rechter vastgesteld bedrag levensonderhoud

9. Wijziging door de rechter vastgestelde onderhoudsbijdrage

1. Het door de rechter vastgesteld verhaalsbedrag kan op verzoek van het college of van degene op wie verhaal wordt uitgeoefend door de rechter worden gewijzigd op grond van gewijzigde omstandigheden.
2. Het college verzoekt de rechter het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen indien de rechter:
  - a. Deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in de artikelen 157 en 401 van dat boek;
  - b. Geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

Het verhaalsbesluit

10. Een besluit tot verhaal op grond van artikel 1 van deze beleidsregel wordt door het college aan degene op wie verhaal wordt gezocht medegedeeld. Het besluit vermeldt het bedrag of de bedragen waarvan, evenals de termijn of termijnen waarbinnen, betaling wordt verlangd.
Bij verhaal op de nalatenschap kan de mededeling worden gericht tot de langstlevende echtgenoot of een der erfgenamen die geacht kan worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.

Verhaal in rechte

11. Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte. Het college ziet af van verhaal in rechte indien het te verhalen bedrag een bedrag van € 500,00 niet te boven gaat.

Heronderzoek

12. Onderzoek naar draagkracht
  - a. Conform het debiteuren onderzoeksplan verricht het college periodiek onderzoek naar de draagkracht voor het voldoen van een verhaalsbijdrage. Het debiteuren onderzoeksplan maakt onderdeel uit van deze beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften.
  - b. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geeft wordt als gevolg van het onderzoek genoemd onder a de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.
  - c. Er wordt niet overgegaan tot het gewijzigd vaststellen van een betalingsverplichting indien de draagkracht niet meer blijkt te zijn gewijzigd ten opzichte van het vorige onderzoek dan met € 25,00 per maand.

Invordering

13. Vereenvoudigd derdenbeslag
Indien de belanghebbende niet bereid blijkt de door de rechter vastgestelde bijdrage voor levensonderhoud of de op verzoek van het college vastgestelde bijdrage te voldoen dan wordt die uitspraak tenuitvoergelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Inwerkingtreding

14. De beleidsregel Verhaal Wwb/Participatiewet gemeente Elburg treedt in werking per 1 januari 2015. De op 1 juli 2014 vastgestelde beleidsregel en uitvoeringsvoorschriften Verhaal gemeente Elburg wordt per 1 januari 2015 ingetrokken.

Elburg, 23 december 2014

Burgemeester en wethouders van de gemeente Elburg,
de burgemeester,

F.A. de Lange

de secretaris,

J.K.C. van der Jagt

TOELICHTING BELEIDSREGEL EN UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN VERHAAL

1. Algemeen & Verhaal van bijstand

Het betreft hier beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften om vast te stellen dat de gemeente gebruik maakt van de in de Wet werk en bijstand/Participatiewet genoemde mogelijkheid kosten van bijstand te verhalen.

Een en ander past in de visie om in het kader van de volledige financiële verantwoordelijkheid van de gemeente zorg te dragen voor eenduidige vastlegging van de vastgestelde werkwijze en de uit die werkwijze en activiteiten voortvloeiende middelen te waarborgen.

Paragraaf 6.5 van de Wwb/Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om over te gaan tot verhaal van kosten van bijstand.

Onder 1 a en b worden de verhaalsmogelijkheden op de (ex)echtgenoot (en daarmee gelijkgesteld de geregistreerd partner) bedoeld t.a.v. zijn onderhoudsplicht jegens zijn (ex) echtgenoot en/of minderjarige kinderen.

De mogelijkheid verhaal op grond van de wettelijke onderhoudsplicht toe te passen komt met de komst van een nieuw kinderalimentatiestelsel te vervallen.

Er resteert dan als verhaalsmogelijkheid de in beleidsregel 1. onder c., d., en e. benoemde mogelijkheden zoals deze in de WWB zijn opgenomen.

2. Geen verhaal

Hierbij wordt benadrukt dat de bijstand uitsluitend wordt verhaald in de in artikel 1 van deze beleidsregel vastgelegde gevallen.

3. Afzien van een verhaalsbesluit

Het college stelt het te hanteren kruimelbedrag met deze beleidsregels vast op € 25,00. Dit was ook het kruimelbedrag in de vorige beleidsregels.

7. Beoordeling onderhoudsplicht

De verhaalsbijdragen werden voorheen vastgesteld overeenkomstig de Trema normensystematiek. Dit zijn de normen die door de rechtbank worden gehanteerd bij de vaststelling van de alimentatie die voorzien in zowel een zgn. netto- als een brutoberekening. Deze berekening is erg bewerkelijk en tijdrovend en de administratieve lasten voor de onderhoudsplichtige zijn groot, doordat talloze gegevens benodigd zijn.

De gemeente Elburg gaat in navolging van de gemeente Zwolle, i.p.v. de Trema-normensystematiek, een vereenvoudigde berekeningssystematiek hanteren bij verhaalsvorderingen. Dit wordt ook wel het eigen forfaitaire systeem genoemd. In het systeem is opgenomen dat de onderhoudsplichtige een bepaald percentage van het verzamelinkomen besteedt aan de kinderen. Dat percentage is verkregen via het NIBUD. De financiële verplichting van de ouders ten behoeve van de kinderen staat centraal in het systeem. We houden daarnaast alleen nog rekening met het aantal kinderen en de omgangsregeling.

Alleen in die gevallen waarin het onverkort vasthouden aan het systeem zou leiden tot een uitkomst die onevenredig is voor de onderhoudsplichtige wordt afgeweken o.g.v. artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht.

Indien overigens aantoonbaar wordt betaald op een preferente vordering (meestal van de Belastingdienst) dan wordt wel rekening gehouden met deze aflossingsverplichting. De preferente aflossing wordt in mindering gebracht op de berekende forfaitaire verhaalsbijdrage.

Het staat de onderhoudsplichtige vrij om een berekening te (laten) maken overeenkomstig de Trema-normen systematiek, maar de gemeente Elburg gaat dit niet meer faciliteren en past het eigen forfaitaire systeem toe. Uit de ervaringen van de gemeente Zwolle blijkt dat dit systeem voor de betrokkenen niet nadeliger uitvalt dan de berekening o.b.v. de Trema normen. De

uitkomst is vaak vergelijkbaar. Zwolle heeft inmiddels vele zaken voorgelegd aan de rechtbank, maar deze zijn tot nu toe zonder verweer toegewezen. Zou er wel een situatie komen waarbij de klant zich inhoudelijk gaat verweren dan zal deze dat doen op basis van de Trema systematiek. De gemeente kan in dat geval de Tremaberekening controleren, narekenen en commentaar leveren. Maar de gemeente heeft dan niet meer het werk om al die Trema informatie te verzamelen en uit te werken. Het staat onderhoudsplichtigen natuurlijk altijd vrij om een advocaat in de arm te nemen en een Trema berekening te laten maken. De gemeente doet dat niet meer.

Het bovenstaande heeft uitsluitend betrekking op verhaalsvorderingen. Bij een verzoekschrift zal voor de aflossing van de achterstallige termijnen de resterende draagkrachtruimte volledig worden benut. Dit geldt ook indien op verzoek van de onderhoudsplichtige toch een betalingsregeling wordt aangeboden voor de verhaalsvordering.

12.   Onderzoek naar draagkracht
       Het debiteuren onderzoeksplan maakt onderdeel uit van deze beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften.

14.   Inwerkingtreding
       Inwerkingtreding per 1 januari 2015

Het Debiteuren onderzoeksplan

1. Debiteurenplan

De wetgever heeft de verantwoordelijkheid voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de WWB, Participatiewet, IOAW en IOAZ en Bbz volledig bij de gemeente gelegd. Dit heeft het college neergelegd in het heronderzoeksplan en het debiteurenonderzoeksplan. Het debiteuren (onderzoeks)plan is geïntegreerd in de Beleidsregels Terugvordering en Verhaal

Hierna volgt het debiteuren (onderzoeks)plan zoals bedoeld in artikel 16 onder c van de Beleidsregel Terugvordering WWB en artikel 12 onder a. van de Beleidsregel Verhaal WWB gemeente Elburg. In dit plan worden regels gesteld ten aanzien van de noodzaak van inkomensonderzoeken bij belanghebbenden en de termijnen waarbinnen dergelijke onderzoeken dienen plaats te vinden.

2. Geen heronderzoek

Als basis geldt dat bij eenmaal vastgestelde aflossings- en betalingsverplichtingen een heronderzoek naar de financiële draagkracht achterwege kan blijven mits er door de betrokken persoon strikt aan zijn betalingsverplichtingen wordt voldaan en de vordering op basis van die opgelegde betalingsverplichting binnen vijf jaar geheel zal zijn voldaan.

3. Wel heronderzoek

- a. Een heronderzoek naar de financiële draagkracht dient eens per vijf jaar plaats te vinden indien de betrokken persoon strikt aflost conform de opgelegde betalingsverplichting en conform de van toepassing zijnde aflossingsnorm, de vordering bij dit betalingsregime niet binnen 5 jaar zal zijn afgelost en betrokkene daarnaast een uitkering ontvangt ingevolge de Wwb, Participatiewet, WAO/WIA, IOAW, IOAZ, Waz, Wajong, Anw (zonder verdere inkomsten) of AOW (zonder verdere pensioen/inkomsten).
- b. Een heronderzoek naar de financiële draagkracht dient eens per twee jaar plaats te vinden indien de betrokken persoon strikt aflost conform de opgelegde betalingsverplichting en conform de van toepassing zijnde aflossingsnorm, de vordering bij dit betalingsregime niet binnen 5 jaar zal zijn afgelost en betrokkene daarnaast andere inkomsten geniet dan genoemd onder a. Dit geldt tevens voor die personen en/of categorieën waarvoor in dit debiteurenplan niets nader is geregeld.
- c. Een heronderzoek naar de financiële draagkracht dient eens per 12 maanden plaats te vinden indien de betrokken persoon op grond van zijn/haar financiële situatie uitstel van betaling heeft gekregen, bijvoorbeeld bij het ontbreken van draagkracht doordat er beslag is gelegd op het inkomen van de betreffende persoon.
- d. Een heronderzoek naar de financiële draagkracht van onderhoudsplichtigen dient eens per 3 jaar plaats te vinden.

4. Betalingsverplichting

Bovenstaande termijnen gelden voor heronderzoeken met betrekking tot de financiële draagkracht van de debiteuren. Tijdens het heronderzoek wordt beoordeeld of de aflossing of de onderhoudsbijdrage nog conform de financiële draagkracht van betrokkene is.

De administratie beoordeelt tussentijds en periodiek (+/- 3 maanden) of betrokkene aan de opgelegde betalingsverplichting voldoet. Het gaat daarbij alleen om de constatering of er betalingen worden verricht conform de afgesproken regeling, en er wordt actie ondernomen indien dit niet het geval is (herinnering, aanmaning, parate executie).

5. Tussentijds heronderzoek

Uiteraard kunnen er zich situaties voordoen waarin afwijking van bovenstaande termijnen gewenst is. Mits voldoende gemotiveerd kan daartoe besloten worden. Een afwijkende termijn dient wel als apart beslispunt in het advies te worden opgenomen.

6. Schematisch overzicht

	Situatie	Frequentie onderzoek
1	Bij strikte aflossing en binnen 5 jaar afgelost	Geen onderzoek
2	Bij strikte aflossing, niet binnen 5 jaar afgelost, uitkering krachtens Wwb, Participatiewet, WAO/WIA, IOAW, IOAZ, Waz, Wajong, of AOW (zonder verdere pensioen/inkomsten).	1x per 60 maanden
3	Bij strikte aflossing, niet binnen 5 jaar afgelost, andere inkomsten dan bij 2 en debiteuren waarvoor in dit plan niets is geregeld	1x per 24 maanden
4	Indien uitstel van betaling	1x per 12 maanden
5	Draagkracht onderzoek onderhoudsplicht	1x per 36 maanden